

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์โครงการวิจัย
ปัจจัยที่มีผลต่อวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร
บ้านแม่ตาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

วัน เดือน ปี _____ ชื่อผู้สัมภาษณ์ _____

แบบสัมภาษณ์เลขที่ _____

ชื่อผู้ให้ข้อมูล _____

บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ 6 ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ _____ ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
 - () ไม่ได้รับการศึกษา
 - () ภาคบังคับ
 - () มัธยมศึกษา
 - () ปวช.-ปวส.
 - () ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
4. การพูดภาษาไทย
 - () พูดภาษาไทยได้
 - () พูดภาษาไทยไม่ได้
5. ประสบการณ์การปลูกลิ้นจี่ _____ ปี
6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
7. ท่านเคยดำรงตำแหน่งใดบ้างทางสังคม
 - () ไม่เคย
 - () เคย ระบุ _____
8. ท่านเคยได้รับความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากสื่อทางใดบ้าง
 - () ไม่เคย
 - () เคย ทราบจากสื่อแผ่นพับ _____ วิทยู _____ โทรทัศน์ _____ ไปสเตอร์ _____

9. ท่านเคยได้รับคำแนะนำเรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากใครบ้าง

- () เจ้าหน้าที่โครงการหลวง
- () คำแนะนำจากเพื่อนบ้าน
- () เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล
- () พ่อค้า
- () บุคคลทั่วไป

10. ท่านซื้อสารเคมีจากแหล่งใดบ้าง

- () ร้านจำหน่ายในหมู่บ้าน
- () ร้านจำหน่ายในตำบล
- () ร้านจำหน่ายในอำเภอ
- () อื่น ๆ

11. จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ทำการเกษตร

- () 2 คน
- () 3 คน
- () 4 คน
- () 5 คนขึ้นไป

12. จำนวนพื้นที่ปลูกลิ้นจี่ จำนวน _____ ไร่

13. รายได้รวมของเกษตรกรในรอบปีที่ผ่านมา (2540)

- () รายได้จากภาคเกษตร

รายได้จากผลผลิตทางพืช _____ บาท

รายได้จากผลผลิตทางสัตว์ _____ บาท

- () รายได้จากนอกภาคเกษตร

เงินเดือนประจำ _____ บาท

รับจ้าง _____ บาท

ค้าขาย _____ บาท

หัตถกรรม _____ บาท

รายได้อื่น ๆ (ระบุ) _____ บาท

- () รวมรายได้ทั้งหมด _____ บาท

14. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แบบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คำถาม	ถูก	ผิด
1. การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดเป็นอันตรายต่อมนุษย์		
2. การใช้สารเคมีควบคุมวัชพืช ทำให้ดินเสื่อมสภาพได้		
3. การนำถังฉีดยาไปล้างในแหล่งน้ำสาธารณะจะทำให้น้ำในแหล่งนั้นเน่าเสียได้		
4. การปลูกพืชในที่สูงชัน ควรปลูกตามขวางแบบขั้นบันไดเพื่อลดการพังทลายของดิน		
5. การเผา เผา ถางป่า ทำให้เกิดฝนตก ไม่ถูกต้องตามฤดูกาลได้		
6. การเผาวัชพืชทิ้งไว้โดยไม่มี การควบคุม อาจทำให้ไฟลุกลามไหม้ป่าได้		
7. ป่าไม้ถือว่าเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธาร		
8. การใช้วัสดุหรือเศษซากพืชคลุมดิน ถือเป็นการอนุรักษ์หน้าดิน		
9. ต้นไม้ทำให้อากาศบริสุทธิ์		
10. การหาของป่า หรือล่าสัตว์ป่าถือเป็นการทำลายทรัพยากร		
11. การใช้สารเคมีที่ไม่ตรงกับชนิดของศัตรูพืชทำให้เกิดอันตรายต่อสัตว์ชนิดอื่นได้		
12. การเผาเศษซากพืชเป็นประจำทำให้ดินเสื่อมได้		
13. การปลูกพืชหมุนเวียนเป็นการปรับสภาพดินอีกรูปแบบหนึ่ง		
14. การฉีดสารกำจัดวัชพืชลงสู่ดิน อาจทำอันตรายต่อจุลินทรีย์ในดินได้		
15. การที่เราทิ้งขวดหรือกล่องสารเคมีไว้ตามไร่นา อาจมีผลต่อแหล่งต้นน้ำลำธารได้		
เมื่อฝนตกลงมา		

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูลึนจี

คำถาม	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ
1. ท่านอ่านฉลากสารเคมีเอง โดยไม่จ้างคนอื่น		
2. ท่านใช้สารเคมีตามคำแนะนำ ตามฉลาก		
3. ท่านอ่านฉลากสารเคมีหรือให้บุคคลอื่นอ่านให้ฟังก่อนใช้		
4. ท่านเลือกใช้สารเคมีตามชนิดของศัตรูพืช		
5. ในการฉีดพ่นสารเคมีบางครั้ง ท่านจะเป็นผู้ตัดสินใจการใช้เอง โดยไม่ได้ปรึกษาเจ้าหน้าที่เกษตร หรือเพื่อนบ้าน		
6. เวลาที่ท่านฉีดพ่นสารเคมี ท่านต้องอยู่เหนือลม		
7. ท่านใช้เครื่องมือควบคุมวัดสารเคมีตามคำแนะนำหรือไม่		
8. ขณะฉีดพ่นสารเคมี ท่านไม่รับประทานอาหาร เครื่องดื่ม หรือสูบบุหรี่		
9. ท่านจะฉีดพ่นสารเคมีในตอนเช้าหรือตอนเย็น		
10. เมื่อมีลมพัดรุนแรง ท่านจะหยุดฉีดพ่นสารเคมี		
11. เมื่อสารเคมีโดนมือ, เท้า หรือร่างกายท่านจะรีบล้างออก		
12. ท่านเก็บสารเคมีไว้ในที่มีมิดชิด เด็กหยิบไม่ได้		
13. ท่านใช้สารเคมีร่วมกับวิธีอื่น		
14. เวลาฉีดพ่นสารเคมี ท่านสวมรองเท้าน้ำหรือรองเท้าที่ป้องกันสารเคมีได้		
15. เวลาฉีดพ่นสารเคมี จะมีท่านอยู่ในบริเวณที่ฉีดพ่นเพียงคนเดียว		
16. ท่านทำความสะอาดแปลงลึนจีเพื่อป้องกันโรคและแมลงอื่น		
17. ท่านใช้การรมควันเพื่อขับไล่แมลงในแปลงลึนจี		
18. ท่านใช้ยาไล่ตามต้น กิ่งลึนจีที่มีหนอนเจาะ		
19. ท่านไม่ได้จัดทำตารางวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูลึนจีเป็นรายปี		
20. ท่านตัดแต่งกิ่งลึนจี หลังจากเก็บผลผลิตแล้ว		
21. การถาก ถาง คัดหญ้า เป็นการลดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืช		
22. ถ้าพบแมลงมีน้อย ท่านจะใช้มือจับบี้ โดยไม่ฉีดพ่นสารเคมี		
23. ท่านใช้สารธรรมชาติ เช่น สะเดา ฉีดพ่น ป้องกัน กำจัด ศัตรูลึนจี เพื่อเป็นการลดการใช้สารเคมี		
24. ท่านใช้กาวดักแมลง ร่วมกับการใช้สารเคมี		
25. ท่านห่อผลลึนจี ด้วยถุงพลาสติกหรือตาข่าย ในช่วงที่ลึนจีติดผล		

ส่วนที่ 3 ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

1. ท่านคิดว่าในปัจจุบันปัญหาทางด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ท่านประสบอยู่มีอะไรบ้าง

2. หากท่านต้องการความรู้ การแนะนำเรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืชเพิ่มเติม ท่านต้องการจะได้รับความรู้เหล่านี้จากแหล่งใดบ้าง (ตอบเพียง 1 ข้อ)

- () เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
- () เจ้าหน้าที่เกษตรของบริษัทเอกชน
- () เจ้าของร้านจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์การเกษตร
- () เพื่อนบ้าน
- () โทรทัศน์
- () วิทยุ
- () อื่น ๆ ระบุ _____

3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
(Pearson Product Moment Correlation)

ตารางที่ 1 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวิธี การปฏิบัติการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

คนที่	X	Y	X ²	Y ²	XY
	คะแนนข้อที่	คะแนนข้อคู่	สี่ ²	คู่ ²	คู่ x ที่
1	9	9	81	81	81
2	9	9	81	81	81
3	9	10	81	100	90
4	9	10	81	100	90
5	13	12	169	144	156
6	12	12	144	144	144
7	13	12	169	144	156
8	9	9	81	81	81
9	5	9	25	81	45
10	8	9	64	81	72
รวม	96	101	976	1037	996

$$r_{xy} = 0.87$$

ตารางที่ 2 การหาความเชื่อมั่นแบบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คนที่	X	Y	X^2	Y^2	XY
	คะแนนข้อที่	คะแนนข้อคู่	ที่ ²	คู่ ²	คู่ x ที่
1	6	7	36	49	42
2	6	7	36	49	42
3	7	7	49	49	49
4	7	7	49	49	49
5	7	7	49	49	49
6	7	7	49	49	49
7	5	7	25	49	35
8	5	7	25	49	35
9	3	6	9	36	18
10	3	6	9	36	18
รวม	56	68	336	464	386

$$r_{xy} = 0.86$$

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชาวเขาเผ่าม้ง

ม้งเป็นชนเผ่าหนึ่งที่รักความสงบและแต่เดิมชอบอาศัยอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามบริเวณเทือกเขาสูงที่มีอากาศหนาวเย็นในประเทศต่างๆ ทางทิศเหนือ ทิศตะวันออก และทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย ในทางมนุษยวิทยาถือว่าม้งเป็นชนเผ่าหนึ่งที่มีวัฒนธรรมใกล้เคียงกับชนชาติจีนหรือจัดอยู่ในสายตระกูลจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan Stock) ซึ่งมีชนชาติเข้าร่วมอยู่ด้วยในสายตระกูลนี้

คำว่า ม้ง (mong) หรือ ฮม้ง (Hmong) แปลว่า อิศระชนซึ่งเป็นคำที่ชนเผ่าม้งใช้เรียกตัวเองมาตั้งแต่โบราณกาล จากการที่ชนเผ่าม้งไม่ได้มีประเทศเป็นของตนเอง และรักความสงบ แต่ในยามที่มีศัตรูเข้ามาถึงตัวแล้วจะต่อสู้อย่างกล้าหาญ ฉะนั้นเมื่ออพยพไปอยู่ในประเทศต่างๆ จึงได้รับการขนานนามจากเจ้าของประเทศนั้นๆ ในความหมายที่ค่อนข้างจะเป็นการดูถูกเหยียดหยามปะปนอยู่ด้วยเสมอ เช่น คนจีน คนลาว คนเวียดนาม คนฝรั่งเศส หรือคนไทย มักจะเรียกชื่อชนเผ่าม้งว่า “เหมียว” “เหมี้ยว” และ “เหม่ว” เป็นต้น คำดังกล่าวในภาษาจีนว่าเป็นคนป่าหรือคนเถื่อน จนปัจจุบันเป็นคำที่นำมาใช้กันจนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ในขณะที่คนม้งชอบที่จะให้ชนอื่นเรียกตนว่า ม้ง หรือ ฮม้ง เช่นเดียวกับที่คนม้งเรียกตนเอง

ประวัติความเป็นมาของชาวเขาเผ่าม้ง

เช่นเดียวกับอีกหลายๆ กลุ่มชาติพันธุ์ใน โลกยังไม่มีใครสามารถค้นคว้าเปิดเผยได้ว่า ขณะที่ชนชาติม้งได้อุบัติขึ้นในโลกนี้มีถิ่นกำเนิดแน่นอนอยู่ในบริเวณใด จากนิยายปรัมปราและนิทาน ตลอดจนพิธีกรรมทางศาสนาที่ได้สืบทอดมาต่อกันมารุ่นแล้วรุ่นเล่าจนถึงในปัจจุบันได้บอกเอาไว้ว่าบรรพบุรุษของคนม้งเดิมนั้นมีถิ่นกำเนิดอยู่ในแถบที่เรียกว่า “ดินแดนอันเขียวสงบทางจั่วโลกเหนือ” (Ntuj ntsiang teb tsaus nyob pem lub ncov ntiaj tep) เป็นดินแดนที่มีอากาศหนาวเย็นมาก

ชาวเขาเผ่าม้งภายใต้ระบบประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ตลอดระยะเวลาครั้งแรกของศตวรรษที่ 20 เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ทำให้ประเทศจีนปั่นป่วนอลวนอยู่มิรู้สิ้น ดังนั้นเพื่อความป็นอยู่เย็นเป็นสุขของบรรดาชนเผ่า ประธานเม้าเซตุง มีความเข้าใจ

ชนส่วนน้อยต่างๆ ของชาติ ท่านศึกษาประเพณีขนบธรรมเนียมของเขาและสังฆารมให้ทำอะไรรุนแรงตอบแทน แม้เมื่อถูกชนเผ่าเหล่านี้โจมตี เพราะเขาเคยถูกปล้นตีชิงมาแล้วจึงเป็นคนไม่ไว้ใจใคร เขาเซตงยังจำสภาพความเสื่อมของจิตใจของชาวม้งได้

ในด้านสาธารณสุข หลังจากเขาเซตงมีชัยในปี 1949 มาตรการแรกก็คือส่งนายแพทย์อเมริกันไปจัดโครงการสุขภาพสำหรับบรรดาชนส่วนน้อย โดยเฉพาะพวกม้งมีการสุขภาพดีขึ้น

ในด้านการปกครอง ระบบคอมมิวนิสต์ได้แสดงความห่วงใยต่อบรรดาชนส่วนน้อย ตั้งแต่เดือนกันยายนปี 1969 สภาที่ปรึกษาที่กรุงปักกิ่งได้อุทิศข้อความบทหนึ่งเต็ม ๆ ให้แก่พวกม้ง กล่าวคือได้บังคับโดยเฉพาะในบทที่ 6 มาตรา 50 มีความว่า “การปกครองตนเองในส่วนภูมิภาคจะมีได้ในเขตที่บรรดาชนส่วนน้อยรวมกันอยู่เป็นกลุ่มหนาแน่น” มาตรา 52 ยืนยันว่า “บรรดาชนส่วนน้อยของชาติจะมีสิทธิเข้าร่วมในกองทัพประชาชนปลดแอก” และมาตรา 53 รับรองว่า เขาจะได้รับความคุ้มครองในเรื่องประเพณี ขนบธรรมเนียม ความเชื่อถือ ตลอดจนภาษากลางและภาษาท้องถิ่นของเขา เขตปกครองตนเองแบ่งเป็นจังหวัดปกครองตนเอง (เรียกว่า เซว (Tcheou)) และอำเภอปกครองตนเอง (เรียกว่า เซียว (Hsieu)) อำเภอปกครองตนเองแบ่งเป็นตำบลปกครองตนเอง (เรียกว่า เซียง (Hsiang)) ในปี 1968 ทั่วประเทศจีนมี 5 เขตปกครองตนเอง 29 เซว และ 65 เซียง (ยัง มีอด แต่ง 2520 : 35-36)

ประวัติการอพยพชาวเขาเผ่าม้ง

ตี ตึง กู๋ (Dr.Li Ting Gui) (Vice-President of Guizou University China) เป็นผู้บรรยายประวัติการอพยพของม้ง ที่มหาวิทยาลัยใน Minnesota และได้ตีพิมพ์ในม้งแม่กาศิน (Neng 1992 : 34) กล่าวว่าประชากรม้งทั่วโลกมีประมาณ 10,000,000 คน โดยเฉพาะในประเทศจีนมีถึง 8,000,000 คน และในจำนวน 4,000,000 คน อาศัยอยู่ในมณฑลก๊วยโจ้ (Guizou)

ตี ตึง กู๋ ได้กล่าวถึงการอพยพครั้งใหญ่ๆ ในอดีตถึงปัจจุบัน มีทั้งสิ้น 4 ครั้ง ดังนี้คือ

- ครั้งที่ 1 อพยพออกจากบริเวณทางใต้ของสองฟากฝั่งแม่น้ำเหลือง (ฮวงโห)
- ครั้งที่ 2 อพยพออกจากบริเวณปกครองม้ง “San miao”
- ครั้งที่ 3 อพยพออกจากปกครองของกษัตริย์จู่
- ครั้งที่ 4 อพยพออกจากประเทศลาว

ครั้งที่ 1 อพยพออกจากบริเวณทางใต้ของสองฝั่งแม่น้ำเหลือง (ฮวงโห) (Southern Portion of the Yellow River)

ราวๆ 5,000 ปีที่ผ่านมา มังได้อาศัยอยู่ 2 ฝั่งทางตอนใต้ของแม่น้ำเหลือง ในขณะที่ฝั่งนี้มีชื่อเรียกกันว่า จูตี้ (Txuj liv) ชนกลุ่มจูตี้ ซึ่งเป็นชนกลุ่มแรกที่ยังใช้ทองสัมฤทธิ์ (Bronze) รู้จักปลูกข้าว และการเลี้ยงปลาในนาข้าว ประชากรทุกคน มีความผาสุกภายใต้การปกครองของกษัตริย์ ชี ยู่ (Ch'i yu)

ในขณะที่เดียวกันได้มีชนกลุ่มหนึ่ง คือ ฮั่น (Huaj) อพยพมาจากทางทิศตะวันตกเข้ามาอยู่ในบริเวณของชนกลุ่มจูตี้ ผู้นำของชนกลุ่ม ฮั่น ชื่อหว่าหย่า (Huan Yuan) ทั้งสองกลุ่มชนนี้อยู่ด้วยกันไม่นาน เกิดความขัดแย้งกันจนถึงขั้นสู้รบกัน ผลสุดท้าย กลุ่มชน จูตี้ ได้พ่ายแพ้แก่กลุ่มชาวฮั่น ทั้งนี้เพราะกลุ่มจูตี้ มีประชากรน้อยกว่าอีกทั้งยังเป็นเกษตรกรชาวไร่ชาวนา จึงถอยร่นลงตามทางใต้ใกล้กับแม่น้ำแยงซี (Yangtse River)

ครั้งที่ 2 อพยพออกจากบริเวณปกครองมิ่ง "San Miao"

หลังจากอพยพลงมาถึงทางตอนใต้ ได้ร่วมกับชนพื้นเมืองสถาปนาเมือง "San Miao" ขึ้น คนมิ่งและชนพื้นเมืองมีความรักใคร่อย่างแน่นแฟ้น คนมิ่งจึงเรียกชนกลุ่มนี้ว่า "จีน" (Suav) แต่กลุ่มฮั่นยังคงติดตามทำร้ายฆ่าฟันคนมิ่งอีกจนคนมิ่งได้แตกออกเป็น 3 กลุ่มหนีลงทางใต้ในปัจจุบัน คือ มณฑลกวางซี (Guang-Xi) มณฑลกวางโจ (Gui Zhou) และมณฑลยูนนาน (Yun-nan) อีกส่วนหนึ่งหนีลงทางตะวันตกมุ่งหน้าไปยัง San Wei ซึ่งใกล้กับประเทศมองโกเลีย และตอนหลังได้อพยพลงมาอยู่ในมณฑลเสฉวน (Si chuan) ทางทิศตะวันตกของกวาง โจ (Gui Zhou) และทางตอนใต้ของมณฑลยูนนาน (Yun-nan) การอพยพในครั้งนี้ทำให้การทำมาหากินได้ขาดหายไป ได้สูญเสียการทำมาหากินไปหลายอย่างในระยะหลายปีที่ผ่านมา

ครั้งที่ 3 อพยพออกจากการปกครองของกษัตริย์ชิว (Chou Kingdom/Chou Sate)

10th Century B.C. : 1,000 ปี ก่อนคริสตกาลประชากรได้แตกเป็นกลุ่มชน 7 กลุ่ม ซึ่งแยกตัวเองออกเป็นประเทศปกครองและในจำนวน 1 ใน 7 ประเทศนั้นมีมิ่งเป็นหนึ่งในด้วย คือประเทศมิ่ง มีชื่อของกษัตริย์ว่า กษัตริย์ชิว ซึ่งมี 2 คนอยู่ในตระกูล ชัง หรือ แซ่ โช้ง (Xyooj) คนที่ 1 ชื่อ ชงยี คนที่ 2 ชื่อ ชงจี (Xyooj Ci) จนบัดนี้การเวลาได้ล่วงเลยไปแต่มิ่งใน ยูนนาน (Yun-nan) ยังคงใช้สกุล กัว โช้ง (Qhua Xyooj) เพื่อเป็นเกียรติแก่กษัตริย์ โช้ง

ครั้งที่ 4 ปี ค.ศ. 1970-1975 อพยพออกจากประเทศลาว

ระบบการปกครองคอมมิวนิสต์ได้แผ่ขยายสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน ทำให้กลุ่มม้งในลาวต้องแตกกระจายไปทั่วโลก การอพยพของม้งในครั้งนี้นับได้ว่ามากที่สุดและไปไกลที่สุด ม้งได้ไปอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย แคนาดา และประเทศจีน

การอพยพเข้าสู่ประเทศไทย

ชาวไทยภูเขาเผ่าม้งกลุ่มแรกที่อพยพเข้าสู่ประเทศไทยนั้นไม่มีหลักฐานใดปรากฏเอาไว้แน่ชัด จากเอกสารของสถาบันวิจัยชาวเขาพบว่า มีผู้คาดเดาไว้ว่าชาวไทยภูเขาเผ่าม้งเริ่มต้นอพยพเข้ามาทางตอนเหนือของประเทศไทยในราว พ.ศ. 2387-2417 จุดที่ชาวไทยภูเขาเผ่าม้งเข้ามามี 3 จุด คือ

จุดที่หนึ่ง เข้ามาทางห้วยทราย-เชียงของ ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือสุด เป็นจุดที่เข้ามาก่อนและเข้ามามากที่สุด หลังจากนั้นได้แยกย้ายกระจัดกระจายไปตามแนวทอดของสันเขามุ่งไปทางทิศตะวันตกสู่จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก และสุโขทัย

จุดที่สอง เข้ามาทางไชยบุรี-บัว และทุ่งช้าง ในเขตอำเภอบัว และอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน แล้วบางกลุ่มได้อพยพลงสู่ทางใต้และทางตะวันตก เข้าสู่จังหวัดแพร่ พิชณุโลก เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร และจังหวัดตาก

จุดที่สาม เข้ามาทางภูคาย-นาแห้ว และค่านซ้าย ในอำเภอนาแห้ว และอำเภอค่านซ้าย จังหวัดเลย แล้วบางกลุ่มได้เข้ามาสู่จังหวัดเพชรบูรณ์ในที่สุด (สุนทรีย์ คีตพัฒน์, 2524 : อ้างตามประสิทธิ์ 2531)

ชาวเขาเผ่าม้งในประเทศไทยประกอบด้วยกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม โดยอาศัยการดูจากลักษณะของเครื่องแต่งกายและภาษาพูดเป็นหลัก คือ

1. ม้ง (น)จิว (Moob ntsuab) แปลตามศัพท์ว่า ม้งน้ำเงิน หรือม้งเขียว มักถูกเรียกชื่อในภาษาไทยว่า แม้วคำ แม้วลาย แม้วน้ำเงิน และแม้วดอก ลักษณะของเครื่องแต่งกายที่เด่นชัด คือ ผู้ชายนุ่งกางเกงสีดำเปี้ยวมาก ส่วนผู้หญิงนุ่งกระโปรงลายดอก ภาษาพูดบางคำจะแตกต่างไปจากฮม้งชาวตลอจอนคำพูดของม้งน้ำเงินจะพูดยากกว่าม้งขาว

2. ฮม้ง เคื้อ (Hmong dawb) แปลว่า ฮม้งขาว และถูกเรียกชื่อในภาษาไทยว่าแม้วขาว มีลักษณะของเครื่องแต่งกายที่เด่นชัด คือ ผู้ชายนุ่งกางเกงที่มีขนาดของเป้าสั้น ขาเป็นรูปทรงกระบอก เหมือนกางเกงของคนจีน ส่วนผู้หญิงนุ่งกางเกงเช่นเดียวกันกับผู้ชาย ในสมัยก่อนผู้หญิงนุ่งกระโปรง สีขาวล้วน (ที่มาของชื่อฮม้งขาว) ปัจจุบันจะนิยมนุ่งกระโปรงกันเฉพาะในงานพิธีทางประเพณีที่สำคัญเท่านั้น เช่น เทศกาลปีใหม่ และพิธีแต่งงาน เป็นต้น ภาษาพูดบางคำจะแตกต่างไปจากภาษาม้งดำ จนเผ่าอื่นสามารถหัดพูดได้ง่ายกว่าภาษาม้งดำ

3. ฮม้ง กั่วบ๊ว (Hmoob quas npab) แปลว่า ฮม้งแขนปล้อง หรือฮม้งแขนลาย มีเครื่องแต่งกายที่สังเกตเห็นได้เด่นชัด คือ ผู้ชายแต่งชุดเหมือนผู้ชายฮม้งเคื้อ แต่ผู้หญิงจะแตกต่างจากผู้หญิงฮม้งเคื้อที่แขนเสื้อจะมีผ้าเย็บเป็นลายปล้องตัดขวางตั้งแต่บ่าลงไปถึงข้อมือของแขนทั้งสองข้าง ฮม้ง กั่วบ๊ว พบตามศูนย์อพยพในประเทศไทยซึ่งเพิ่งอพยพมาจากประเทศลาวหลังจากปี พ.ศ.2519 ใช้ภาษาพูดเหมือนกับภาษาฮม้งขาว (ประสิทธิ์ 2531 : 29)

ลักษณะของบ้านแม่สาใหม่

ลักษณะทางภูมิศาสตร์

1. อาณาเขต

ทิศเหนือ	จด	บ้านห้วยนาหวาย
ทิศใต้	จด	บ้านแม่แวแม่สาเก่า
ทิศตะวันออก	จด	บ้านแม่เมะ
ทิศตะวันตก	จด	บ้านโป่งแยงนอก

2. ลักษณะภูมิประเทศ

อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ – ปุย เป็น ป่าดิบเขา ต้นเขาปกคลุมด้วยไม้ ก่อเป็น ก่อเดือน สารภีป่า ก่อแดง และหม้อคนตัวเมีย ต่ำลงมาเป็นไม้ก่อด้อย กะโละ ทำบาน ไก่อ และ ก่อหม่น มีการปกคลุมเรือนยอดประมาณ 84 – 86 เปอร์เซ็นต์ ความหนาแน่น 132 ต้นต่อไร่ ไม้พื้นล่าง เป็นลูกไม้ก่อด้อยมากที่สุด (พรชัย, 2527)

3. แม่น้ำ

บ้านแม่สาใหม่อยู่ในเขตลุ่มน้ำแม่สา – แม่ลาน – แม่สาป มีลำห้วยที่สำคัญ คือ ห้วยแม่สาน้อย

4. ลักษณะพื้นที่

พื้นที่มีความลาดชันประมาณ 20 – 25 เปอร์เซ็นต์ มีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,000 – 1,400 เมตร การปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ถั่วลิสง ข้าวไร่ ข้าวโพด กระหล่ำปลี แครอท และ พืชผักสวนครัวหลังบ้าน ส่วนสัตว์เลี้ยง ได้แก่ หมู ไก่ ซึ่งเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหลังบ้าน

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม

1. ประชากร บ้านแม่สาใหม่ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีประชากร 188 หลังคาเรือน จำนวนประชากร 1,603 คน มีการตั้งถิ่นฐานมาเป็นเวลา 45 ปี
2. สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติ 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาสงเคราะห์ชาวเขา 1 แห่ง และ โครงการหลวง
3. ศาสนา มีวัด 1 แห่ง เกษตรกรบ้านแม่สาใหม่เป็นชาวเขาเผ่าม้งนับถือศาสนาพุทธ
4. การคมนาคม มีถนนเข้าหมู่บ้านเป็นถนนพื้นอ่อนระยะทาง 7 กิโลเมตร

ลักษณะการทำเกษตร

มี 2 รูปแบบคือ

1. รูปแบบหลังบ้าน มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลังบ้าน เพื่อประโยชน์ในการบริโภคในครัวเรือน เช่น กัญชง พืชทอง ขะอม เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ ฯลฯ
2. รูปแบบแปลงเกษตร เนื่องจากพื้นที่เป็นที่สูง เกษตรกรจะปลูกถั่วขึ้นจีเป็นพืชหลัก และปลูกพืชผักแซมในขณะที่ดินจี้ยังมีทรงพุ่มเล็กอยู่

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายสุภาพ มณีรัตน์
วันเดือนปีเกิด	21 มีนาคม 2502
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2520 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2525
ประสบการณ์ในการทำงาน	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนเกษตรกรรมศรีนคร จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2526 - 2527 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนทุ่งใหญ่วิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2528 - 2529 อาจารย์ 2 ระดับ 6 คณะวิชาพืชศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร พ.ศ. 2530 ถึง ปัจจุบัน